

Polityka ochrony dziecka przed krzywdzeniem - standardy ochrony małoletnich

Ogniska Pracy Pozaszkolnej Nr 1 „JordANEK”

podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustaw – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 1606)
2. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 560)

Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników Ogniska Pracy Pozaszkolnej Nr 1 „JordANEK” jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Każdy pracownik traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownicy Ogniska, realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa, zgodnie z przepisami wewnętrznymi Ogniska oraz swoimi kompetencjami.

Rozdział I. Definicje i objaśnienia

§ 1.

Ilekróć w tekście pojawiają się poniższe pojęcia, oznaczają one:

1. placówka– Ognisko Pracy Pozaszkolnej Nr 1 „JordANEK” w Warszawie
2. pracownik – każda osoba zatrudniona w placówce na podstawie:
 - a. stosunku pracy albo umowy cywilnoprawnej
 - b. wykonująca działalność na rzecz placówki - praktykant, wolontariusz, rodzic lub opiekun prawny dziecka
3. osoba trzecia- osoba wykonująca działania na rzecz Ogniska, ale nie zatrudniona bezpośrednio przez placówką, lecz przez instytucję współpracującą
4. dyrektor – osoba zarządzająca placówką na podstawie pełnomocnictwa
5. dziecko, wychowanek, uczestnik zajęć– każda osoba, która nie ukończyła 18. roku życia
6. opiekun dziecka – rodzic, opiekun prawny, opiekun tymczasowy (osoba uprawniona przez rodzica lub opiekuna prawnego)
7. krzywdzenie dziecka - każde zamierzone lub niezamierzone działanie, zaniechanie na szkodę dziecka, zagrożenie jego dobra w tym jego zaniedbywanie przez jakąkolwiek osobę
8. popełnienie przestępstwa na szkodę dziecka - popełnienie czynu zabronionego, np. wykorzystanie seksualne, znęcanie się nad dzieckiem
9. inna forma krzywdzenia niebędąca przestępstwem - np. przemoc domowa niespełniająca znamion przestępstwa znęcania (klapsy, szarpanie krzyk, poniżanie, wyśmiewanie, presja i wymagania przekraczające możliwości dziecka itp.)

10. zaniedbanie dziecka - w szczególności potrzeb związanych z żywieniem, higieną czy zdrowiem, zapewnieniem opieki i poczucie bezpieczeństwa
11. zgoda rodzica lub opiekuna prawnego –zgoda jednego z rodziców lub opiekunów prawnych
12. koordynator ewaluacji standardów ochrony małoletnich – nauczyciel wyznaczony przez dyrektora odpowiedzialny za analizę aktualności i adekwatności standardów oraz ich aktualizację, nazywany też koordynatorem Polityki ochrony dziecka
13. osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń o podejrzeniu krzywdzenia dziecka – każdy pracownik placówki
14. zespół interwencyjny - dyrektor i osoby wyznaczone przez dyrektora do podjęcia interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dz
15. osoba odpowiedzialna za udzielanie wsparcia dziecku – nauczyciel lub zespół nauczycieli wyznaczony przez dyrektora, odpowiedzialny za opracowanie planu wsparcia dziecka po ujawnieniu krzywdzenia i monitorowanie jego wykonania
16. rejestr interwencji – dokumentacja zawierająca ujawnione lub zgłoszone incydenty lub zdarzenia zagrażające dobru dziecka

§ 2.

1. Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie wobec dziecka przez pracownika placówki, rodzica, opiekuna prawnego lub tymczasowego oraz inne dziecko:
 - a. czynu zabronionego
 - b. działania podejmowanego na niekorzyść dziecka
 - c. działania skutkującego zakłócenie jego rozwoju
 - d. zaniedbania lub zaniechania działań na rzecz dziecka (dotyczy tylko działania osoby dorosłej)
2. Przez przemoc fizyczną należy rozumieć każde działanie wobec dziecka, które skutkuje jego faktyczną, fizyczną krzywdą, w szczególności:
 - a. bicie, klapsy
 - b. szarpanie, potrząsanie, pociąganie
 - c. kopanie, szczypanie
 - d. dotykanie dziecka bez jego zgody
3. Przez przemoc emocjonalną należy rozumieć każdą przewlekłą, nie fizyczną, szkodliwą emocjonalnie interakcję z dzieckiem, w szczególności:
 - a. relacje z dzieckiem oparte na słownej agresji. wrogości, odrzucaniu itp., przejawiające się w szczególności poprzez:
 - obrażanie, groźby, wyzwiska, obmawianie
 - krzyk
 - opowiadanie innym dzieciom o wychowanku bez uzasadnionej potrzeby wynikającej z konieczności wyjaśnienia sytuacji dziecka, jego trudnych zachowań
 - ironizowanie, sarkazm,

- stosowanie poniżających kar, izolowanie od grupy bez potrzeby wynikającej z potrzeb dziecka lub jego zachowań zagrażających innym osobom
 - obwinianie, wzbudzanie poczucia winy
- b. zaniedbanie emocjonalnych potrzeb dziecka
 - c. nieodpowiednie rozwojowo interakcje z dzieckiem
 - d. niedostrzeganie lub nieuznawanie granic emocjonalnych dziecka
 - e. niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka
 - f. nieodpowiednia socjalizacja, demoralizacja
 - g. sytuacje, w których dziecko jest świadkiem przemocy
4. Przez przemoc seksualną należy rozumieć angażowanie dziecka przez osobę dorosłą lub inne dziecko w aktywność seksualną. Dotyczy sytuacji, gdy:
- a. dochodzi do kontaktu fizycznego, zwłaszcza:
 - dotykanie dziecka bez jego zgody
 - zmuszanie dziecka do dotykania ciała sprawcy
 - stosunek seksualny
 - b. nie dochodzi do kontaktu fizycznego, w szczególności:
 - molestowanie werbalne - np. prowadzenie rozmów o treści seksualnej nieadekwatnej do wieku dziecka
 - komentowanie w sposób seksualny wyglądu i zachowania dziecka
 - zachęcanie do kontaktu z treściami pornograficznymi
 - *grooming* - strategię nieseksualnego uwodzenia dziecka z intencją nawiązania kontaktu seksualnego w przyszłości
 - narażenie dziecka na oglądanie scen erotycznych i nagości
5. Przez zaniedbanie dziecka należy rozumieć niezaspokajanie fizycznych i psychicznych potrzeb dziecka, w szczególności:
- a. niepodejmowanie działań opiekuńczo- wychowawczych
 - b. nieuzasadnione ograniczanie dostępu do jedzenia i picia
 - c. nieudzielanie pomocy przedmedycznej
 - d. pozostawianie dzieci bez opieki
 - e. brak zainteresowania sprawami dziecka
 - f. niezbadanie sytuacji dziecka zgłaszającego problemu
 - g. niezbadanie sytuacji dziecka długo nieobecnego w placówce
 - h. niepodejmowanie interwencji w sytuacji tego wymagającej

Do zaniedbania dochodzi w kontaktach pomiędzy dzieckiem a osobą dorosłą odpowiedzialną za opiekę nad nim.

6. Przez przemoc rówieśniczą należy rozumieć wszelkie zachowania ze strony rówieśników, dokonywane w sposób bezpośredni oraz z użyciem technologii komunikacyjnych (np. Internet, telefon komórkowy), mające na celu lub skutkujące wyrządzeniem przykrości lub krzywdy, powtarzane wobec dziecka słabszego przez sprawcę lub grupę sprawców. Przemoc rówieśnicza obejmuje w szczególności:
- a. przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie)

- b. przemoc relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko dziecku, szantaż)
- c. przemoc fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie)
- d. przemoc materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów)
- e. cyberprzemoc/przemoc elektroniczną (np. złośliwe wiadomości w komunikatorach, wpis w serwisie społecznościowym, umieszczanie w Internecie zdjęć lub filmów ośmieszających ofiarę)
- f. wykorzystanie seksualne - dotykanie intymnych części ciała lub zmuszanie do stosunku płciowego lub innych czynności seksualnych przez rówieśnika
- g. przemoc uwarunkowaną normami i stereotypami związanymi z płcią (np. przemoc w relacjach romantycznych między rówieśnikami), pochodzeniem, narodowością, orientacją seksualną, wyznawaną religią czy innymi cechami

Rozdział II. Zasady zapewniające bezpieczne relacje w placówce

Zasady zapewniające bezpieczne relacje pomiędzy pracownikami placówki a dziećmi

§ 3.

Ustala się następujące zasady kontaktu pracowników z wychowankami:

1. kontakty pracowników placówki z dziećmi są jawne oraz wynikają z działań podejmowanych w celu realizacji zadań statutowych placówki
2. pracownicy realizując te cele działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych Ogniska oraz swoich kompetencji
3. pracownicy traktują dzieci z szacunkiem, uwzględniając ich potrzeby i prawa
4. pracownicy placówki zwracają uwagę, aby komunikaty, działania bądź czynności podejmowane wobec dziecka były adekwatne do sytuacji, stopnia rozwoju i indywidualnych możliwości psychofizycznych dzieci
5. komunikacja interpersonalna z wychowankami oparta jest na wzajemnym szacunku, z zachowaniem poczucie bezpieczeństwa i godności osobistej
6. nauczyciel i pomoc nauczyciela w pracy dydaktycznej posługują się aktualnymi i uznawanymi w pedagogice metodami wychowawczymi, ze szczególnym wskazaniem metody pozytywnej dyscypliny oraz stosują nagrody i kary zgodnie ze Statutem Ogniska
7. dyscyplinując dziecko pracownik placówki ma na celu wyłącznie:
 - a. pobudzić dziecko do uczenia się właściwego postępowania w relacjach interpersonalnych
 - b. stawianie granic dzieciom
 - c. kształtowanie trwałego systemu wartości wychowanków związanego z rozróżnieniem dobra i zła
 - d. rozwijanie znajomości norm kultury osobistej i umiejętności ich stosowania w kontaktach z dziećmi i dorosłymi

§ 4.

Kontakt fizyczny z dzieckiem jest uprawniony w następujących sytuacjach:

1. pomoc w czynnościach samoobsługowych, w szczególności wobec dzieci w wieku przedszkolnym w przebieraniu się w razie potrzeby i wyjścia na dwór, czynnościach higienicznych po uzyskaniu zgody dziecka na pomoc
2. reagowanie na potrzeby emocjonalne dziecka, szczególnie w wieku przedszkolnym, przejawiających się poprzez np. przytulenie, głaskanie, wzięcie na kolana, co może mieć miejsce, gdy dziecko zgłosi taką potrzebę, w obecności osób trzecich, w przestrzeniach otwartych
3. podejmowanie działań z zakresu pomocy przedmedycznej (działania ratunkowe związane z udzieleniem pierwszej pomocy), zagrożenia lub paniki spowodowanej czynnikami zewnętrznymi (pożar, intensywne zjawiska atmosferyczne, niebezpieczne zachowania osób trzecich itp.)
4. stanowcze interwencje wychowawcze prowadzone w bezpośrednim kontakcie fizycznym, są dopuszczalne w sytuacjach, gdy zachowanie dziecka nosi znamiona agresji:
 - a. dziecko zagraża własnemu życiu lub zdrowiu,
 - b. dziecko zagraża zdrowiu lub życiu kogoś z otoczenia,
 - c. dziecko podejmuje próby dewastacji mienia Ogniska lub mienia cudzego, a przy tym nie reaguje na polecenia słowne pracownika

wówczas pracownik, pod którego opieką jest dziecko może podjąć interwencję fizyczną polegającą na rozdzieleniu zwaśnionych, przytrzymać w bezpieczny sposób

§ 5.

Kontakty bezpośrednie z dzieckiem poza placówką mogą być realizowane:

1. w sytuacjach ściśle powiązanych z wykonywaniem obowiązków służbowych, polegających na realizacji zadań dydaktycznych poza Ogniskiem (np. koncerty, występy, wycieczki) lub sprawowaniem opieki podczas niech
2. w miarę możliwości odbywać się wg wcześniej ustalonego planu
3. powinny być dokumentowane w dzienniku zajęć
4. odbywać się wyłącznie za wiedzą i zgodą rodziców

§ 6.

Kontakty online z dzieckiem mogą być realizowane:

1. za pomocą komunikatora Messenger, WhatsApp lub SMS:
2. w celach wyłącznie służbowych, związanych z realizacją zadań dydaktycznych
3. odbywać się za wiedzą i pisemną zgodą rodziców
4. odbywać się w miarę możliwości z wykorzystaniem sprzętu służbowego
5. członkami tworzonych grup w komunikatorach powinno być nie mniej niż dwóch nauczycieli

§ 7.

Niedozwolone są zachowania ze strony pracownika wobec dzieci:

1. stosowanie przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie

2. podejmowanie innych intencjonalnych zachowań wzbudzających u dziecka poczucie zagrożenia, np. niezrozumiałe dla dziecka żarty, obrażanie, upokarzanie, ośmieszanie, wyszydzenie itp.
3. naruszanie granic - niezachowywanie odpowiedniego dystansu, obcesowość, podteksty o charakterze erotycznym
4. nawiązywanie z dzieckiem jakichkolwiek relacji o charakterze seksualnym, romantycznym czy partnerskim
5. faworyzowanie przejawiające się w szczególności:
 - a. wyłącznym skupianiem uwagi na wybranych dzieciach z jednoczesnym ignorowaniem potrzeb innych
 - b. nieuzasadnionym dawaniem przywilejów tylko wybranym i pozbawianie ich pozostałych
 - c. nierównym i niesprawiedliwym przydzielanie zadań – nieadekwatnie do możliwości i wieku
 - d. zwalnianie z wykonywania obowiązków - w nieuzasadnionych sytuacjach
6. godzenie się poprzez brak reakcji na nieformalną hierarchię grupową, dominację w grupie przez negatywne jednostki, ustalanie przez nie i wdrażanie nieformalnych zasad
7. przyzwolenie na wykorzystywanie młodszych i słabszych wychowanków przez silniejszych
8. utrwalanie wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb innych niż służbowe
9. utrzymywanie kontaktów bezpośrednich lub online celem zaspokojenia przez pracownika własnych potrzeb społecznych lub emocjonalnych, namawiania do zachowań niezgodnych z prawem

§ 8.

1. Każdy pracownik Ogniska zna i przestrzega zasad kontaktów z dziećmi w placówce.
2. Zasady bezpiecznych relacji z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, a także każdą osobę mającą kontakt z dziećmi znajdującymi się pod opieką placówki, jeśli kontakt ten odbywa się za zgodą dyrektora Ogniska i na terenie placówki.
3. Pracownicy placówki mają zapewniony dostęp do materiałów informujących o symptomach krzywdzenia dzieci, w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i objawy krzywdzenia dzieci:
 - a. identyfikują dzieci, które mogą być krzywdzone
 - b. przerywają stosowania przemocy wobec dzieci
4. W przypadku podjęcia podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone przez pracownika Ogniska, uczestników zajęć lub jest narażone na krzywdzenie poza placówką pracownik podejmuje działania zgodnie z procedurą interwencji wskazaną w niniejszej Polityce.

Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi

§ 9.

1. Zasady bezpiecznych kontaktów pomiędzy wychowankami placówki opracowywane są wraz z dziećmi przez nauczycieli prowadzących zajęcia, w formie kontraktów grupowych wskazujących w szczególności:
 - a. pożądane zachowania w grupie

- b. katalog zachowań niedozwolonych
 - c. określenie zachowań zagrażających sobie i innym
 - d. definicję zachowania agresywnego
2. Zasady są dostosowane do możliwości psychofizycznych dzieci i ich wieku.
3. Zasady mogą być zmienione w każdym momencie, jeśli zachodzą ku temu uzasadnione powody.
4. Zasady kontaktów pomiędzy dziećmi muszą być zgodne ze Statutem Ogniska oraz z postanowieniami Regulaminu Wychowanka zawartymi w części Prawa i obowiązki wychowanka.
5. Przed opracowaniem kontraktu grupowego nauczyciel zapoznaje uczestników zajęć z Regulaminem Wychowanka.
6. Nauczyciele podejmują działania edukacyjne, wychowawcze i profilaktyczne mające na celu kształtowanie i rozwijanie umiejętności społecznych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem:
 - a. stwarzania warunków do nabywania przez dzieci umiejętności identyfikowania przeżywanych emocji oraz ich ekspresji w sposób akceptowany społecznie
 - b. nauki samodzielnego rozwiązywania konfliktów w sposób konstruktywny i akceptowany według procedury pojednawczej (załącznik nr 16.) do Polityki
 - c. nauki precyzyjnego komunikowania swoich potrzeb, braku zgody na określone zachowania innych osób
7. Pracownicy placówki znają i monitorują przestrzeganie bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi ustalonych w Ognisku a w wypadku ich łamania podejmują działania wychowawcze i interwencyjne adekwatne do obserwowanych, zajmowanego stanowiska i kompetencji.

Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu, urządzeń elektronicznych i reagowania w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia cyberprzemocy

§ 10.

1. Na terenie Ogniska dostęp dziecka do Internetu możliwy jest pod nadzorem nauczyciela na zajęciach.
2. Nauczyciel ma obowiązek przypominania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu oraz czuwania nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez dzieci podczas podejmowanych działań.
3. Urządzenia, z których korzystają uczestnicy zajęć posiadają odpowiednie oprogramowanie chroniące, systematycznie uaktualniane.

§ 11.

1. Placówka nie umożliwia dzieciom dostępu do wi fi.
2. Zasady korzystania z prywatnych telefonów i innych urządzeń elektronicznych przez dzieci są uregulowane w Statucie Ogniska.

3. Uczestnik zajęć ma możliwość używania telefonu komórkowego oraz innego sprzętu elektronicznego jako pomoc dydaktyczną, jeśli pozwoli na to nauczyciel prowadzący zajęcia.
4. Korzystania z telefonu komórkowego i innych urządzeń elektronicznych podczas wycieczek jest możliwe, o ile wyrazi na to zgodę nauczyciel towarzyszący dzieciom, który określa zasady korzystania z nich.

§ 12.

Do treści, do których nie mogą mieć dostęp dzieci zalicza się w szczególności:

1. treści nielegalne
2. treści szkodliwe:
 - a. pokazujące przemoc, zachowania agresywne, obrażenia fizyczne, deformacje ciała, np. zdjęcia z wypadków, okrucieństwo wobec zwierząt;
 - b. treści nawołujące do samookaleczeń, samobójstw i innych autodestruktywnych zachowań, promujące niezdrowy i niewłaściwy tryb życia, np. strony zachęcające do przyjmowania substancji psychoaktywnych lub innych szkodliwych dla zdrowia preparatów
 - c. treści, które zachęcają do prostytucji lub hazardu;
 - d. treści zawierające elementy psychomanipulacji, których celem jest wyłudzenie korzyści materialnych lub zmuszenie do niewłaściwych, często ryzykownych zachowań.
3. treści i usługi online skutkujące np. presją rówieśniczą, podejmowaniem wyzwań i innymi formami cyberprzemocy

Rozdział III. Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia, posiadania informacji o krzywdzeniu dziecka lub popełnienia przestępstwa lub na szkodę małoletniego

§ 13.

1. Celem interwencji jest zatrzymanie krzywdzenia dziecka i zapewnienie mu bezpieczeństwa.
2. Każde działanie interwencyjne powinno być podejmowane po dogłębnym zbadaniu podejrzeń i zarzutów oraz starannej analizie zebranych informacji tak, aby podjęte działania nie prowadziły do krzywdy dziecka, jego rodziny lub innej osoby.

§ 14.

1. W działaniach interwencyjnych może brać udział psycholog i pedagog zatrudniony w Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej, których zadaniem jest pomoc przy rozmowie z dzieckiem o trudnych doświadczeniach.
2. W uzasadnionych wypadkach dozwolony jest kontakt z wychowawcą klasy, do której chodzi dziecko, w celu konsultacji powziętych podejrzeń.

§ 15.

Podczas działań wyjaśniających podejrzenia lub zarzuty zespół interwencyjny ma prawo konsultować się z innymi pracownikami Ogniska, rodzicami, a w uzasadnionych przypadkach zasięgać opinii uczestników zajęć w celu uzyskania informacji o postępowaniu i zachowaniach pracownika, rodzica, opiekuna lub innego dziecka podejrzewanych o krzywdzenie a także konsultować się w sprawie z osobami z zewnątrz, np. prawnikiem.

§ 16.

1. Z przebiegu każdej interwencji sporządza się kartę interwencji (załącznik nr 7.) a przeprowadzone interwencje wpisuje się do rejestru interwencji Ogniska (załącznik nr 8.). Karty interwencji stanowi do rejestru.
2. Pozostała dokumentacja związana z podjęciem interwencji gromadzona jest w teczce sprawy.

§ 17.

Wszystkie osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania poufności, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

§ 18.

Działania interwencyjne przeprowadza się kierując procedurami interwencyjnymi zawartymi w:

1. załączniku nr 2. Podejrzenie lub informacja o krzywdzeniu dziecka przez pracownika Ogniska
2. załączniku nr 3. Podejrzenie lub informacja o krzywdzeniu dziecka przez rodzica, opiekuna prawnego lub opiekuna tymczasowego
3. załączniku nr 4. Podejrzenie lub informacja o krzywdzeniu dziecka przez rówieśnika
4. załączniku nr 5. Podejrzenie lub informacja o korzystaniu przez dziecko na prywatnym urządzeniu elektronicznym z treści niedozwolonych, szkodliwych lub nieodpowiednich do wieku lub cyberprzemocy
5. załącznik nr 6. Podejrzenie lub informacja o krzywdzeniu przez osoby trzecie.

Zasady ustalania planu wsparcia dziecka po ujawnieniu krzywdzenia

§ 19.

Indywidualny plan wsparcia dla dziecka, które doznało lub było świadkiem krzywdzenia opracowuje zespół interwencyjny. Plan zawiera, w szczególności:

1. sposoby odizolowanie dziecka od osób podejrzanych o krzywdzenie
2. określenie możliwości swobodnego funkcjonowania dziecka
3. działania wspierające możliwe do podjęcia w Ognisku
4. informację dla rodzica o możliwości korzystania ze wsparcia w innych placówkach, jeśli istnieje taka potrzeba (załącznik nr 14.)

Przygotowanie i powiadamianie organów i instytucji odpowiedzialnych za podejmowanie działań w sytuacji popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zagrożenia dobra dziecka i doświadczania przez dziecko przemocy domowej

§ 20.

Każdy pracownik Ogniska jest odpowiedzialny za zgłaszanie podejrzenia o krzywdzeniu i przekazanie informacji o stwierdzonym krzywdzeniu dziecka dyrektorowi placówki, koordynatorowi wdrażania Polityki lub osobie kierującej placówką w zastępstwie dyrektora.

§ 21.

1. Osobami odpowiedzialnymi za składanie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadomienie sądu opiekuńczego, ośrodka pomocy społecznej lub wszczęcie procedury Niebieskie Karty są:
 - a. dyrektor
 - b. nauczyciel kierujący placówką w zastępstwie dyrektora
2. Osobami uprawnionymi do przygotowania dokumentów będących podstawą do rozpoczęcia działań służb i organów są:
 - a. dyrektor
 - b. nauczyciel kierujący placówką w zastępstwie dyrektora
 - c. koordynator wdrażania Polityki

§ 22.

Decyzja o powiadomieniu prokuratury, policji, sądu opiekuńczego, ośrodka pomocy społecznej lub wszczęcia procedury Niebieskie karty podejmowana jest:

1. po gruntownym zbadaniu zgłoszonej sytuacji
2. na podstawie informacji zgromadzonych w toku działań interwencyjnych
3. po analizie zgromadzonych dokumentów

Rozdział IV. Dokumentacja przeprowadzonych interwencji

Zasady dokumentowania i przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych przypadków krzywdzenia dziecka lub incydentów zagrożenia ich bezpieczeństwa

§ 23.

1. W Ognisku sporządzana jest dokumentacja wszystkich zgłoszonych przypadków podejrzenia krzywdzenia dziecka, w szczególności:
 - a. Rejestr interwencji - załącznik nr 8.
 - b. Karty interwencji - załącznik nr. 7
 - c. Notatki służbowe - załącznik nr. 9.
 - d. Formularz zgłoszenia do ośrodka pomocy społecznej -załącznik nr.10.
 - e. formularz Niebieska karta A - załącznik nr. 11.
 - f. wniosek do sądu opiekuńczego o wgląd w sytuację dziecka - załącznik nr. 12.

- g. zgłoszenie popełnienia przestępstwa - załącznik nr. 13.
- 2. Dokumentacja powstała w trakcie interwencji jest przechowywana zgodnie z obowiązującymi przepisami o instrukcji kancelaryjnej i jednolitym rzeczowym wykazie akt.

§ 24.

1. Dokumenty z przebiegu interwencji podlegają w placówce szczególnej ochronie ze względu na ochronę wrażliwych danych w nich zawartych oraz ochronę dziecka przed powtórnią wiktymizacją.
2. Osobami mającymi dostęp do dokumentów są wyłącznie nauczyciele biorący udział w interwencji i tylko w związku z podejmowanymi działaniami
3. Dokumenty są przechowywane:
 - a. do czasu zakończenia interwencji - w zamkniętej szafce w gabinecie dyrektora
 - b. po zakończeniu interwencji – przenoszone są niezwłocznie do składnicy akt w placówce

Rozdział V. Przygotowanie do stosowania, monitoring i aktualizacja Polityki

§ 25.

1. Cały personel Ogniska jest przeszkolony w zakresie stosowania Polityki i zobowiązany do przestrzegania jej zapisów.
2. Osobami odpowiedzialnymi za przygotowanie pracowników Ogniska do stosowania standardów ochrony dzieci zawartych w Polityce są:
 - a. wobec pracownika nowozatrudnionego przed przystąpieniem do pracy - dyrektor
 - b. po dokonaniu zmian w tych standardach - koordynator wdrażania Polityki
3. Przygotowanie pracowników Ogniska do stosowania Polityki obejmuje:
 - a. zapoznanie pracownika z zapisami Polityki
 - b. doskonalenie umiejętności rozpoznawania symptomów krzywdzenia

§ 26.

1. Koordynator wdrażania Polityki ochrony dzieci raz na 2 lata przeprowadza ankietę ewaluacyjną dotyczącą:
 - a. stanu znajomości i przestrzegania standardów ochrony dzieci zawartych w Polityce
 - b. potrzeby wprowadzenia zmian w Polityce
2. Ankieta przeprowadzana jest wśród pracowników Ogniska, uczestników zajęć i ich rodziców (załącznik nr. 15.)
3. Na podstawie otrzymanych wyników oraz oceny zgodności standardów z obowiązującymi przepisami prawa koordynator sporządza raport zawierający dane o:
 - a. znajomości Polityki przez pracowników
 - b. zgłaszanych naruszeniach regulacji zawartych w Polityce
 - c. propozycje zmian w Polityce
4. Pracownicy Ogniska zostają zapoznani z wnioskami i rekomendacjami zamieszczonymi w raporcie.

5. Raport przekazywany jest dyrektorowi Ogniska.

§ 27.

1. Dyrektor Ogniska podejmuje decyzję o wprowadzeniu zmian do Polityki ochrony dziecka w terminie 1 miesiąca od otrzymania raportu.
2. Koordynator wdrażania Polityki przygotowuje aktualizację dokumentu.
3. Dyrektor Ogniska wprowadza do standardów ochrony dzieci niezbędne zmiany i ogłasza nowe brzmienie standardów.

§ 28.

Jeśli na podstawie raportu zostanie ustalone, że stopień znajomość standardów zawartych w Polityce, symptomów świadczących o krzywdzeniu lub innych, zgłaszanych aspektach zagrożenia krzywdzeniem jest niewystarczający, koordynator wdrażania Polityki przeprowadza szkolenie uzupełniające z zakresu standardów ochrony dzieci dla pracowników.

Rozdział VI. Udostępnienie Polityki

§ 29.

1. Polityka ochrony dzieci jest udostępniana w wersji pełnej:
 - a. pracownikom Ogniska
 - b. osobom trzecim
 - c. rodzicom, opiekunom prawnym i opiekunom tymczasowym uczestników zajęć
2. Dokument jest dostępny w Ognisku na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej placówki.
3. Fakt zapoznania z Polityką potwierdzany jest:
 - a. przez pracownika - złożeniem oświadczenia o zapoznaniu się z Polityką
 - b. rodzica - w protokole zebrań odbywających się na początku roku szkolnego
 - c. osoby trzeciej - w oświadczeniu lub umowie zawieranej przed rozpoczęciem współpracy

§ 30.

1. Wersja skrócona Polityki przeznaczona jest dla dzieci i zawiera jej postanowienia przedstawione w sposób dla nich zrozumiały.
2. Zapoznanie uczestników zajęć ze skróconą wersją Polityki nauczyciel potwierdza wpisem w dzienniku zajęć.

Rozdział VI. Postanowienia końcowe

§31.

1. Polityka wchodzi w życie z dniem podpisania.
2. Traci moc Polityka Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem z dnia 1 września 2015

Procedura interwencyjna

podejrzenie lub uzyskanie informacji o krzywdzeniu dziecka przez pracownika Ogniska lub osobę trzecią, zatrudnioną przez instytucję współpracującą

W przypadku uzyskania informacji lub podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone przez pracownika placówki, należy:

1. pracownik, który podejrzewa krzywdzenia lub otrzymuje informację od dziecka, że jest krzywdzone przez innego pracownika Ogniska:
 - a. jak najszybciej przekazuje uzyskane informacje dyrektorowi lub koordynatorowi wdrażania Polityki ochrony dziecka
 - b. sporządza notatkę służbową, którą przekazuje dyrektorowi lub koordynatorowi wdrażania Polityki
 - c. notatka może zostać sporządzona na piśmie lub przesłana za pośrednictwem poczty elektronicznej
2. rodzic informuje o krzywdzeniu lub podejrzewa krzywdzenia dziecka przez pracownika - pracownik przyjmujący zgłoszenie:
 - a. sporządza wspólnie z rodzicem notatkę służbową potwierdzoną podpisem rodzica
 - b. niezwłocznie informuje o zgłoszeniu dyrektora placówki lub koordynatorowi wdrażania Polityki ochrony dziecka i przekazuje notatkę
3. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony dyrektora Ogniska: interwencję przeprowadza nauczyciel zastępujący dyrektora lub koordynatorowi Polityki ochrony dziecka za wiedzą organu prowadzącego i organu sprawującego nadzór pedagogiczny nad placówką
4. Do czasu wyjaśnienia podejrzenia dyrektor uniemożliwia kontakt podejrzanego pracownika z dzieckiem
5. Dyrektor podejmuje działania wyjaśniające:
 - a. w trybie pilnym wzywa pracownika, który jest podejrzany lub oskarżony o krzywdzenie dziecka, w celu poinformowania go o podejrzeniu lub oskarżeniu i podejmuje odpowiednie działania w celu wyjaśnienia zarzutów
 - b. sporządza notatkę służbową z przyjęcia zgłoszenia o podejrzeniu lub oskarżeniu o krzywdzenie dziecka oraz z podjętych działaniach
6. Jeżeli działania wyjaśniające potwierdzą prawdziwość podejrzeń lub oskarżeń wobec pracownika, a jego zachowanie ma znamiona przestępstwa, dyrektor:
 - a. powiadamia prokuraturę lub policję o podejrzeniu popełnieniu przestępstwa na szkodę małoletniego; dalsze działania leżą w gestii powiadomionych organów
 - b. informuje rodziców dziecka o zgłoszonym powiadomieniu
7. Jeżeli działania wyjaśniające potwierdzą prawdziwość podejrzeń lub oskarżeń wobec pracownika, ale jego działanie nie jest przestępstwem (krzyk, wykluczenie, poniżanie, dyskryminacja, poniechanie działania w sytuacjach tego wymagających itp.) dyrektor:
 - a. jeśli naruszenie dobra dziecka jest znaczne i, w szczególności związane z dyskryminacją lub naruszeniem jego godności, wdraża procedury dyscyplinarne wobec nauczyciela a wobec pracownika nie będącego pracownikiem pedagogicznym- rozwiązanie umowy o pracę, odbywania wolontariatu, praktyk
 - b. informuje rodziców lub prawnych opiekunów dziecka o zaistniałej sytuacji i podjętych działaniach
8. Jeśli naruszenie dobra dziecka nastąpiło jednorazowo, nie jest znaczne, a do stosunku pracownika wobec dzieci nie było wcześniej zastrzeżeń dyrektor:

odbywa rozmowę dyscyplinującą z pracownikiem wskazując w szczególności prawne konsekwencje powtórzenia się niedopuszczalnego zachowania; z przebiegu rozmowy sporządza notatkę dołączoną do dokumentów z interwencji a kopię notatki do akt osobowych pracownika

9. W wypadku, gdy osoba dopuszczająca się krzywdzenia dziecka, nie jest bezpośrednio zatrudniona przez Ognisko, lecz przez podmiot trzeci:
 - a. zgłaszanie podejrzenia lub oskarżenia o krzywdzenie dziecka jest dokonywane zgodnie z zapisami pkt 1-3
 - b. jeżeli popełnione zostało przestępstwo na szkodę małoletniego dyrektor Ogniska powiadamia prokuraturę lub policję
 - c. jeżeli zachowanie osoby trzeciej nie jest przestępstwem, ale jest podejmowane na szkodę dziecka, dyrektor zakazuje wstępu tej osobie na teren placówki a w razie potrzeby rozwiązuje umowę z instytucją zatrudniającą tę osobę.
10. Jeżeli w wyniku działań wyjaśniających podejrzenia lub oskarżenia wysunięte przez rodzica nie potwierdzą się, dyrektor:
 - a. informuje o tym fakcie rodzica
 - b. z rozmowy sporządza notatkę potwierdzoną podpisem rodzica
11. Jeżeli w trakcie wyjaśniania zarzutów wobec pracownika Ogniska rodzic nie wykazuje zainteresowania problemem, bagatelizuje go, dyrektor występuje do sądu opiekuńczego o wgląd w sytuację rodzinną dziecka.

Procedura interwencji

w wypadki podejrzenia lub informacji o krzywdzeniu dziecka przez rodzica, opiekuna prawnego lub opiekuna tymczasowego

W przypadku gdy pracownik Ogniska podejrzewa lub ma informację (od dziecka, rodzica, opiekuna prawnego, tymczasowego, innego pracownika), że dziecko jest krzywdzone przez rodzica, opiekuna należy:

1. Niezwłocznie powiadomić dyrektora, a podczas jego nieobecności nauczyciela kierującego placówką w jego zastępstwie lub koordynatora wdrażania Polityki ochrony dziecka a następnie sporządzić notatkę służbową
2. Dyrektor natychmiast po uzyskaniu informacji powołuje zespół interwencyjny
 - a. w skład zespołu wchodzi, oprócz dyrektora:
 - koordynator wdrażania Polityki lub nauczyciel kierujący placówką w zastępstwie dyrektora
 - nauczyciel, na którego zajęcia chodzi dziecko lub inny nauczyciel, który dobrze zna dziecko lub jego rodzinę
 - b. zadaniem zespołu jest:
 - zebranie informacji o sytuacji szkolnej lub przedszkolnej i rodzinnej dziecka w rozmowie z dzieckiem w obecności psychologa
 - zebranie informacji o sytuacji szkolnej lub przedszkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z innymi nauczycielami, na których zajęcia uczęszcza dziecko, a jeśli jest to konieczne także z pracownikami nie będącymi nauczycielami, którzy znają dziecko lub rodzinę dziecka
 - ustalenie w miarę możliwości wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka
 - przygotowanie dokumentacji przebiegu interwencji
3. Po przeanalizowaniu uzyskanych informacji dyrektor wzywa pełnoletniego członka rodziny, który nie jest sprawcą krzywdzenia dziecka i informuje go o:
 - a. podejrzeniu lub zarzucie krzywdzenia

- b. obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia do odpowiednich organów i instytucji ciążącym na dyrektorze placówki
 - c. jeżeli poinformowanie opiekuna dziecka jest niemożliwe lub sprzeczne z dobrem dziecka dyrektor odstępuje od informowania rodzica lub opiekuna prawnego
4. W zależności od poczynionych ustaleń dyrektor Ogniska lub nauczyciel kierujący placówką w zastępstwie dyrektora składa odpowiednio:
- a. zawiadomienie do prokuratury lub policji, gdy popełniono przestępstwo na niekorzyść dziecka
 - b. wniosek o wgląd w sytuację dziecka do sądu opiekuńczego w wypadku podejrzenia zaniedbania dziecka lub niewydolności wychowawczej rodzica lub opiekuna prawnego
 - c. rozpoczyna procedury Niebieskie Karty w wypadku podejrzenia przemocy domowej poprzez przesłanie formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego właściwego ze względu na zamieszkanie osoby doznającej przemocy domowej w terminie 5 dni
 - d. w przypadku, gdy dziecko doznaje przemocy ze strony dziecka – innego członka rodziny (rodzeństwo, dalsza rodzina) można wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty” w stosunku do rodzica lub opiekuna prawnego, który nie reaguje na krzywdzenie dziecka
5. Pracownik, który ma informację lub podejrzenie, że życie dziecka jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu niezwłocznie informuje odpowiednie służby:
- a. policję, pogotowie ratunkowe, ośrodek pomocy społecznej
 - b. korzysta z numerów alarmowych 112 lub 999 (pogotowie)
 - c. sporządza notatkę służbową i przekazuje ją odpowiednio:
 - dyrektorowi
 - nauczycielowi kierującemu placówką w zastępstwie dyrektora
 - koordynatorowi wdrażania Polityki

który podejmuje interwencję, zgodnie z procedurami zawartymi w Polityce.

Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka przez rówieśnika

W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez inne dziecko przebywające w Ognisku należy:

1. Każdy pracownik, który jest świadkiem krzywdzenia dziecka przez dziecko na terenie Ogniska jest zobowiązany do:
 - a. podjęcia działania mającego na celu zatrzymanie krzywdzenia
 - b. odizolowania dzieci oraz zapewnienia opieki zarówno ofierze jak i sprawcy
 - c. udzielenia pierwszej pomocy, jeśli jest to konieczne oraz wsparcia emocjonalnego
 - d. poinformowania dyrektora, nauczyciela kierującego placówką w zastępstwie dyrektora lub koordynatora wdrażania Polityki o zaistniałym zdarzeniu
 - e. sporządzenia notatki służbowej (załącznik nr 9.)
 - f. dyrektor lub wskazany przez niego nauczyciel powiadamia rodziców lub prawnych opiekunów o zaistniałej sytuacji i podjętych działaniach
2. Każdy pracownik Ogniska, który podejrzewa krzywdzenie dziecka przez inne dziecko w Ognisku powiadamia o podejrzeniu dyrektora a następnie sporządza notatkę
3. Dyrektor niezwłocznie powołuje zespół interwencyjny
 - a. w skład zespołu wchodzi, oprócz dyrektora:

- koordynator wdrażania Polityki lub nauczyciel kierujący placówką w zastępstwie dyrektora
 - nauczyciel, na którego zajęcia chodzi dziecko lub inny nauczyciel, który dobrze zna dziecko lub jego rodzinę
 - b. zadaniem zespołu jest:
 - przeprowadzenie rozmowy z dzieckiem podejrzewanym o krzywdzenie oraz jego opiekunami
 - przeprowadzenie rozmowy z dzieckiem poddawany krzywdzeniu i jego opiekunami, oddzielnie od rozmowy ze sprawcą krzywdzenia
 - przeprowadzenie rozmowy z osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu w celu ustalenia jego przebiegu
 - ustalić, w miarę możliwości, jaki jest wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka krzywdzonego
 - c. sporządzić karty interwencji oddzielne dla dziecka krzywdzącego oraz krzywdzonego
4. Działania wobec dziecka krzywdzącego podejmowane przez wyznaczonego nauczyciela:
 - a. wspólnie z opiekunami dziecka krzywdzącego opracowuje plan naprawczy, którego celem jest zmiana niepożądanych zachowań
 - b. jeśli jest to możliwe korzysta ze wsparcia poradni psychologiczno - pedagogicznej lub innej instytucji zajmującej się wsparciem dzieci
 - c. upewnia się, że dziecko podejrzewane o krzywdzenie innego dziecka samo nie jest krzywdzone przez opiekunów, innych dorosłych bądź inne dzieci
 - d. jeśli nauczyciel podejrzewa krzywdzenie dziecka krzywdzącego ze strony innych osób wdraża procedurę interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia przez rodzica, opiekuna prawnego lub tymczasowego lub procedurę interwencji w sytuacji krzywdzenia przez dziecko
 5. Gdy dziecko krzywdzące popełniło przestępstwo na szkodę dziecka krzywdzonego, oprócz działań opisanych w pkt. 4 należy także wdrożyć poniższe kroki, jeżeli osobą podejrzewaną o krzywdzenie jest dziecko w wieku:
 - a. od 13 do 17 lat - poinformować sąd opiekuńczy lub policję poprzez stosowne pisemne zawiadomienie
 - b. powyżej lat 17 - poinformować policję lub prokuraturę poprzez pisemne zawiadomienie
 - c. od 10 do 13 lat - zawiadomić sąd opiekuńczy lub policję o potencjalnej demoralizacji nieletniego
 - d. mniej niż 10 lat
 - podejmować działania wychowawcze i profilaktyczne w Ognisku
 - dyrektor lub nauczyciel kierujący placówką w zastępstwie dyrektora występuje do sądu opiekuńczego o wgląd w sytuację dziecka będącego sprawcą przemocy rówieśniczej, jeśli dziania podjęte w placówce nie przyniosły oczekiwanego rezultatu lub nie są możliwe do zrealizowania
 6. W przypadku, gdy z rozmowy z opiekunami wynika, że nie są oni zainteresowani pomocą dziecku, ignorują zdarzenie lub w inny sposób nie wspierają dziecka, które doświadczyło krzywdzenia dyrektor, nauczyciel kierujący placówką w zastępstwie dyrektora występuje do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wgląd w sytuację rodziny dziecka.
 7. W przypadku, gdy dziecko krzywdzące nie jest uczestnikiem zajęć w Ognisku zespół interwencyjny:
 - a. ustala przebieg zdarzenia rozmawiając z dzieckiem poddawany krzywdzeniu, innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu, a także z opiekunami dziecka

- b. ustala w miarę możliwości wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka
- c. organizuje spotkanie/a z opiekunami dziecka, wychowawcą szkolnym, którym przekazuje informacje o:
 - ustalonym przebiegu zdarzenia
 - potrzebie lub możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia poza Ogniskiem
 - sposobach reakcji na zdarzenie, np. poinformowanie sądu rodzinnego, szkoły, opiekunów dziecka krzywdzącego itp.

Procedura postępowania

w wypadku korzystania przez dziecko z treści zabronionych, szkodliwych lub nieodpowiednich do wieku na prywatnych urządzeniach elektronicznych oraz cyberprzemocy

1. Nauczyciel Ogniska, który jest świadkiem lub podejrzewa, że dziecko korzysta na prywatnym urządzeniu elektronicznym z treści niedozwolonych, szkodliwych lub nieodpowiednich do jego wieku przeprowadza z dzieckiem rozmowę wychowawczą.
2. Z rozmowy z dzieckiem nauczyciel sporządza notatkę, którą przekazuje dyrektorowi lub koordynatorowi wdrażania Polityki.
3. Pracownik Ogniska nie będący nauczycielem podejrzewając lub fakt korzystania przez dziecko na prywatnym urządzeniu elektronicznym z treści niedozwolonych, szkodliwych lub nieodpowiednich do jego wieku zgłasza nauczycielowi, na którego zajęcia uczęszcza dziecko.
4. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy nauczyciel uzyska informację lub będzie podejrzewał, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania interwencyjne zgodnie z procedurami zawartymi w Polityce.
5. Jeżeli korzystanie z treści szkodliwych przez dziecko na prywatnym urządzeniu elektronicznym powtórzy się po raz drugi nauczyciel, który przeprowadził z dzieckiem rozmowę powiadamia rodziców dziecka. Z przebiegu rozmowy sporządza notatkę, którą podpisuje rodzic.
6. W przypadku gdy pracownik Ogniska stwierdza lub podejrzewa wystąpienie cyberprzemocy wobec dziecka:
 - a. pracownik nie będący nauczycielem niezwłocznie powiadamia dyrektora, nauczyciela zastępującego dyrektora lub koordynatora wdrażania Polityki oraz sporządza notatkę, którą przekazuje dyrektorowi lub koordynatorowi
 - b. nauczyciel przeprowadza z dzieckiem rozmowę w celu wyjaśnienia sytuacji
7. Jeżeli w trakcie rozmowy nauczyciel ustali, że dziecko jest ofiarą cyberprzemocy:
 - a. zabezpiecza dowody, jeśli ma taką możliwość
 - b. powiadamia rodziców dziecka o zaistniałej sytuacji
 - c. powiadamia policję o możliwości popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego.
 - d. przeprowadza rozmowę wychowawczą z grupą wychowanków która była świadkiem, uczestnikiem lub wiedziała o cyberprzemocy
8. Nauczyciel dokumentuje podjęte działania w Karcie interwencji i Rejestrze interwencji
 - a. przeprowadzone rozmowy w postaci notatek; notatki z rozmowy z rodzicem powinny być opatrzone jego podpisem
 - b. zapisami w karcie interwencji
 - c. odnotowuje podjęcie interwencji w rejestrze zdarzeń